

**KRETANJA U ROBNOJ RAZMENI
PRIVREDE AP VOJVODINE SA INOSTRANSTVOM
U 2012.GODINI**

I KRETANJE ROBNE RAZMENE AP VOJVODINE SA INOSTRANSTVOM u 2012. godini

Tokom 2012. godine vojvodanski privrednici su ostvarili ukupnu robnu razmenu sa inostranstvom u iznosu od 9.641,2 mil. dolara što je za 8,2% manje nego u 2011. godini. Izvoz je otvoren u iznosu od 4.278,7 mil. dolara i manji je za 3,2% dok je uvoz realizovan u vrednosti od 5.362,5 mil. dolara i manji je za 11,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Iz razmene je ostvaren spoljnotrgovinski deficit u iznosu od 1.083,7 mil. dolara i manji je za 34,9% od ostvarenog deficita u 2011. godini. Istovremeno je zabeleženo povećanje pokrivenosti uvoza izvozom sa 72,7% na 79,8%.

Povećanje pokrivenosti uvoza izvozom je rezultat manjeg smanjenja izvoza u odnosu na zabeleženo smanjenje uvoza.

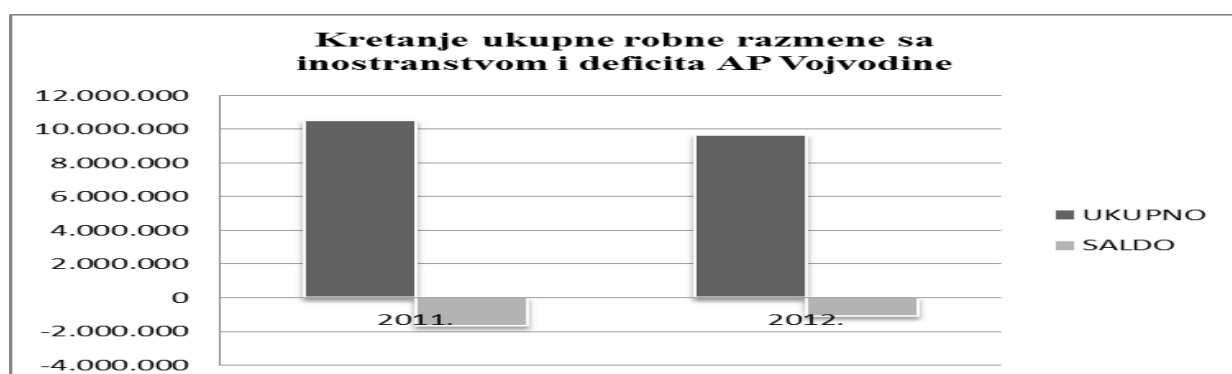
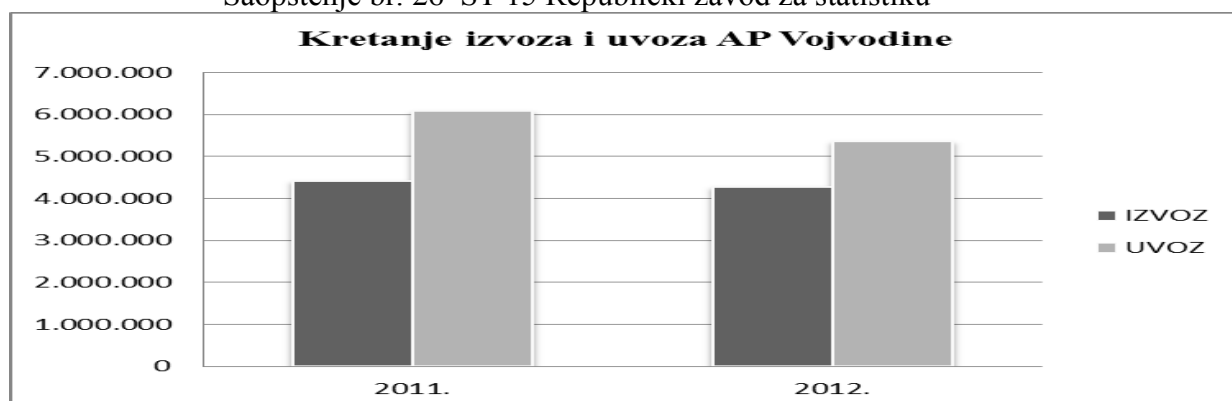
TABELA 1: Kretanje robne razmene AP Vojvodine sa inostranstvom

u 000 dolara

	2011.	2012.	Index	% učešća u RS
IZVOZ	4.420.108	4.278.750	96,8	37,7
UVOZ	6.083.744	5.362.476	88,1	28,2
UKUPNO	10.503.852	9.641.226	91,8	31,7
SALDO	-1.663.636	-1.083.726	65,1	14,1
%pokrivenosti uvoza izvozom	72,7	79,8		

Izvor podataka: Informacioni centar PKV i

Saopštenje br. 26 ST 15 Republički zavod za statistiku

Ukoliko poredimo podatke o ostvarenoj robnoj razmeni AP Vojvodine sa inostranstvom sa istim podacima Republike Srbije uočava se da i dalje AP Vojvodina čini oko 30% robne razmene sa inostranstvom R. Srbije. Naime, u 2012. godini ukupna robna razmena učestvuje sa 31,7%, izvoz predstavlja 37,7% a uvoz 28,2%.

II STRUKTURA ROBNE RAZMENE AP VOJVODINE SA INOSTRANSTVOM - po namenama proizvoda

U ostvarenom izvozu AP Vojvodine u 2012. godini, posmatrano po namenama proizvoda, dominantnu vrednost ima izvoz materijala za reprodukciju i isti predstavlja 68,4% izvoza i manji je za 7,9% od ostvarenog u 2011. godini. Izvoz robe za široku potrošnju predstavlja 24,6% i manji je za 2,7%. Izvoz osnovnih sredstava je jedini zabeležio povećanje i to od 9,9% u odnosu na 2011. godinu, ali i pored toga čini svega 7,0% ukupnog izvoza APV.

U 2012. godini jedino je učešće izvoza proizvoda za reprodukciju smanjeno (sa 70,1% na 68,4%) dok je učešće izvoza osnovnih sredstava povećano (sa 6,0% na 7,0%) i učešće izvoza robe široke potrošnje (sa 23,9% na 24,6%) u odnosu na 2011. godinu.

Na uvoznj strani najviše je uvezeno materijala za reprodukciju (78,9%) koji je zabeležio i najmanje smanjenje od 4,8% u odnosu na 2011. godinu. Uvoz osnovnih sredstava je zabeležio najveće smanjenje od čak 25,1% što je dovelo i do najvećeg procentualnog smanjenja učešća (sa 11,0% na 8,8%) u ukupnom vojvođanskom uvozu. Uvoz robe široke potrošnje je zabeležio smanjenje od 7,4% i čini 8,3% ukupnog uvoza. Jedino je uvoz neklasifikovanih proizvoda povećan i to za 33% u odnosu na 2011. godinu.

Učešće uvoza materijala za reprodukciju je povećano u odnosu na 2011. godinu (sa 77,7% na 78,9%) dok je učešće uvoza osnovnih sredstava smanjeno (sa 11,0% na 8,8%) kao i robe za široku potrošnju (sa 8,5% na 8,3%) u odnosu na učešće u 2011. godini. Učešće neklasifikovanih proizvoda je povećano sa 2,8% na 4,0%.

Najveće učešće u strukturi izvoza po namenama proizvoda zabeleženo je kod izvoza proizvoda za reprodukciju sa čime ne možemo biti naročito zadovoljni, jer to ukazuje na dominantan izvoz proizvoda niže faze obrade. I pored toga što je jedino kod izvoza osnovnih sredstava zabeleženo povećanje i dalje je učešće tog izvoza tek 7,0%.

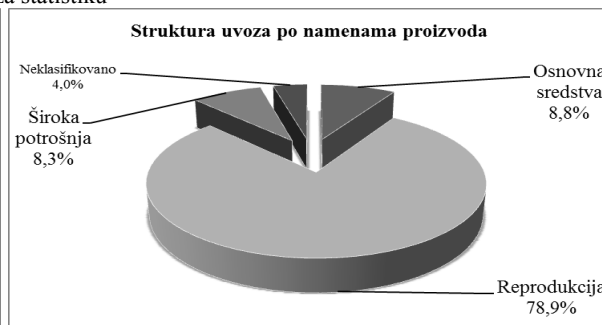
Kretanja u strukturi uvoza u 2012. godini su nepovoljnija u odnosu na 2011. jer je uvoz osnovnih sredstava, kao najneophodniji, zabeležio najveći pad (od 25,1%) i time smanjio svoje učešće sa 11,0% na 8,8%. Na uvoznj strani je zabeležen najmanji pad kod proizvoda za reprodukciju (4,8%) ali je učešće povećano (sa 77,7% na 78,9%).

TABELA 2: Kretanje robne razmene AP Vojvodine- po namenama proizvoda
u mil. dolara

IZVOZ	2011.	% učešća	2012.	% učešća	Index
Osnovna sredstva	263,0	6,0	289,0	7,0	109,9
Reprodukcija	3.071,9	70,1	2.829,8	68,4	92,1
Široka potrošnja	1.047,6	23,9	1019,5	24,6	97,3
Neklasifikovano	0,2	0,0	0,1	0,0	50,0
UKUPNO:	4382,7	100,0	4138,4	100,0	94,4

UVOZ	2011.	% učešća	2012.	% učešća	Index
Osnovna sredstva	667,2	11,0	499,8	8,8	74,9
Reprodukcija	4.721,3	77,7	4.494,3	78,9	95,2
Široka potrošnja	513,5	8,5	475,5	8,3	92,6
Neklasifikovano	171,9	2,8	229,3	4,0	133,4
UKUPNO:	6073,9	100,0	5698,9	100,0	93,8

* Izvor podataka: Saopštenje br.26 ST 15, Republički zavod za statistiku

III STRUKTURA ROBNE RAZMENE AP VOJVODINE SA INOSTRANSTVOM - po proizvodima

Godinama unazad u strukturi robne razmene AP Vojvodine sa inostranstvom uočava se znatno veći broj proizvoda koji se uvoze u odnosu na broj izvoznih proizvoda što je prisutno i u 2012. godini. Naime, u izvozu je zastupljeno 4.426 proizvoda, dok je na uvoznoj strani zastupljeno 6.199 proizvoda.

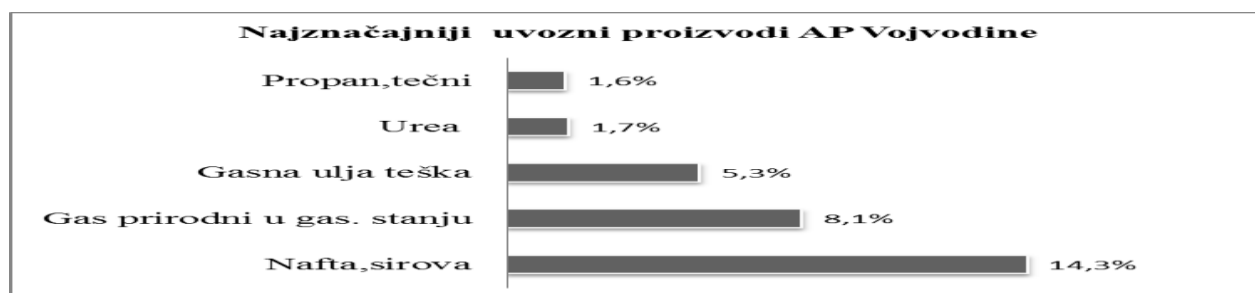
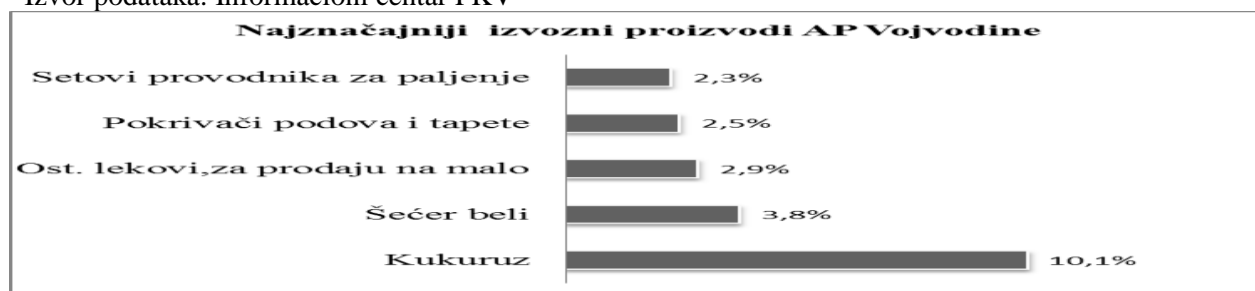
U odnosu na prethodnu godinu zabeležen je manji ukupan broj proizvoda i na izvoznoj i na uvoznoj strani pri čemu je veći broj proizvoda koji imaju vrednost iznad 10 mil. dolara (na izvoznoj strani 80 proizvoda a na uvoznoj 64) što govori o velikoj usitnjenosti izvoza i uvoza AP Vojvodine.

U tabeli koja sledi dat je pregled dvadeset najznačajnijih izvoznih i uvoznih proizvoda.

**TABELA 3: Struktura robne razmene APV sa inostranstvom-po proizvodima
u 000 dolara**

IZVOZ	Vrednost	% učešća	UVOZ	Vrednost	% učešća
Kukuruz,ostal	430.664	10,1	Nafta,sirova	766.612	14,3
Šećer beli	163.477	3,8	Gas prirodni u gas. stanju	431.860	8,1
Ost. lekovi,za prod. na malo	122.442	2,9	Gasna ulja teška	285.154	5,3
Pokrivači podova i tapete	108.062	2,5	Urea	88.682	1,7
Setovi provodnika za paljenje	97.443	2,3	Propan,tečni	83.781	1,6
Ulje od suncokreta jestivo	83.150	1,9	Setovi provodnika za paljenje	82.992	1,5
Poluproizv. Valjani	79.947	1,9	Monoamonijum fosfat i mešav.	45.269	0,8
Prekidači strujnih kola	56.043	1,3	Laka ulja i proizvodi za preradu	44.681	0,8
Creva veštačka	54.859	1,3	Soja u zrnu,lomljena/drobljena	39.787	0,7
Ulje od soje,sirovo	54.292	1,3	Automobili, dizel,polovni	37.310	0,7
Ulja teška za podmazivanje	53.060	1,2	Naftni gasovi,ostalo	35.660	0,7
Sastav. podne ploče višesloj.	52.701	1,2	Ostali aciklieni etri i derivati	31.722	0,6
Pivo, od slada,u bocama	51.378	1,2	Ulja teška za podmazivanje	31.543	0,6
Olovni akumulatori	47.023	1,1	Kafa,sa kofeinom,nepržena	31.428	0,6
Butumen od nafte	45.664	1,1	Poli vinil hlorid,emulzioni	30.167	0,6
Delovi obuće, lice od kože	42.587	1,0	Otpaci,ostaci od gvožđa /čelika	28.957	0,5
Oprema za dijalizu	41.874	1,0	Uređaji ili laborator. oprema	27.851	0,5
Gorivo za mlazne motore	40.829	1,0	Butan,tečni	26.634	0,5
Pšenica i napolica	39.659	0,9	Traktori, novi	26.069	0,5
Laka ulja i proizvodi	38.693	0,9	Ost. lekovi za prodaju na malo	25.980	0,5

*Izvor podataka: Informacioni centar PKV

IV REGIONALNA STRUKTURA ROBNE RAZMENE AP VOJVODINE SA INOSTRANSTVOM

1. Po stepenu razvijenosti zemalja

U okviru ostvarenih rezultata robne razmene AP Vojvodine sa inostranstvom u 2012. godini zabeležen je pad izvoza i u industrijski razvijene zemlje kao i u zemlje u razvoju u odnosu na ostvarene rezultate u 2011. godini. Izvoz u industrijski razvijene zemlje zabeležio je smanjenje od 8,9% i predstavlja 43,1% ukupnog izvoza dok je izvoz u zemlje u razvoju smanjen za 2,9% i isti predstavlja 56,9% ukupnog izvoza.

Što se tiče uvoza, veće učešće uvoza je ostvareno iz zemalja u razvoju koji je smanjen za 9,4% i predstavlja 59,1% ukupnog uvoza. Uvoz iz razvijenih zemalja čini 40,9% i manji je za 1,2%. Ako se ima u vidu da se iz industrijskih zemalja nabavlja savremena tehnika i oprema onda je znatno manji pad ostvarenog uvoza iz ovih zemalja zadovoljavajuće.

Na tradicionalno veće učešće uvoza iz zemalja u razvoju u odnosu na uvoz iz razvijenih zemalja najviše utiče uvoz nafte sirove i prirodnog gasa, čije je učešće 22,4%.

Znatno manji pad izvoza u zemlje u razvoju je ostvaren zahvaljujući primeni Sporazuma o slobodnoj trgovini sa R. Federacijom i sa Belorusijom kao i primeni Sporazuma o slobodnoj trgovini sa zemljama CEFTA regiona - CEFTA 2006.

Iz saradnje AP Vojvodine sa inostranstvom, posmatrano po stepenu razvijenosti zemalja, ostvaruje se negativan saldo, pri čemu deficit iz saradnje sa industrijski razvijenim zemljama čini 35,1% a iz saradnje sa zemljama u razvoju negativni saldo čini 64,9% vojvođanskog deficita.

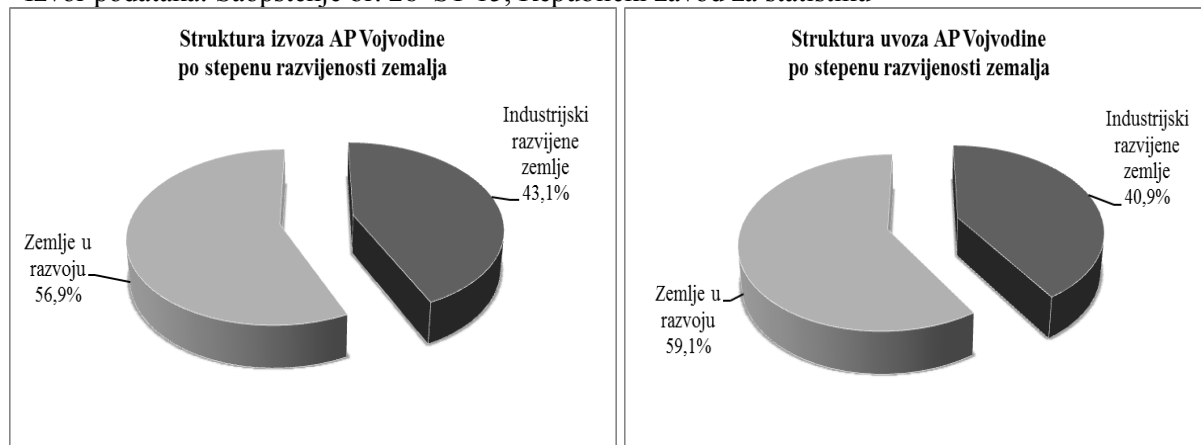
TABELA 4: Kretanje robne razmene sa inostranstvom APV po stepenu razvijenosti zemalja *

u 000 dolara

Industrijski razvijene zemlje					
	2011.	% učešća	2012.	% učešća	Index
IZVOZ	1.956.800	44,6	1.783.400	43,1	91,1
UVOZ	2.358.900	38,8	2.331.600	40,9	98,8
UKUPNO	4.315.700	41,3	4.115.000	41,8	95,3
SALDO	-402.100	23,8	-548.200	35,1	136,3
% pokrivenosti uvoza izvozom	83,0		76,5		

Zemlje u razvoju					
	2011.	% učešća	2012.	% učešća	Index
IZVOZ	2.425.900	55,4	2.355.000	56,9	97,1
UVOZ	3.715.000	61,2	3.367.300	59,1	90,6
UKUPNO	6.140.900	58,7	5.722.300	58,2	93,2
SALDO	-1.289.100	76,2	-1.012.300	64,9	78,5
% pokrivenosti uvoza izvozom					

*Izvor podataka: Saopštenje br. 26 ST 15, Republički zavod za statistiku

2. Po najznačajnijim grupacijama zemalja

U 2012. godini vojvođanski privrednici su ostvarili najznačajniji izvoz u zemlje Evropske Unije (58,6%), izvoz u zemlje CEFTA regiona predstavlja 24,4%, dok izvoz u Ostale zemlje predstavlja 17,0% ukupnog izvoza. Najveći deo uvoza ostvaren je iz zemalja EU koji čini 48,4% ukupnog uvoza, potom uvoz iz Ostalih zemalja predstavlja 43,3%, zbog uvoza iz Ruske Federacije koji sam predstavlja 24,5% ukupnog uvoza. Uvoz iz zemalja CEFTA regiona čini svega 8,2% ukupnog uvoza.

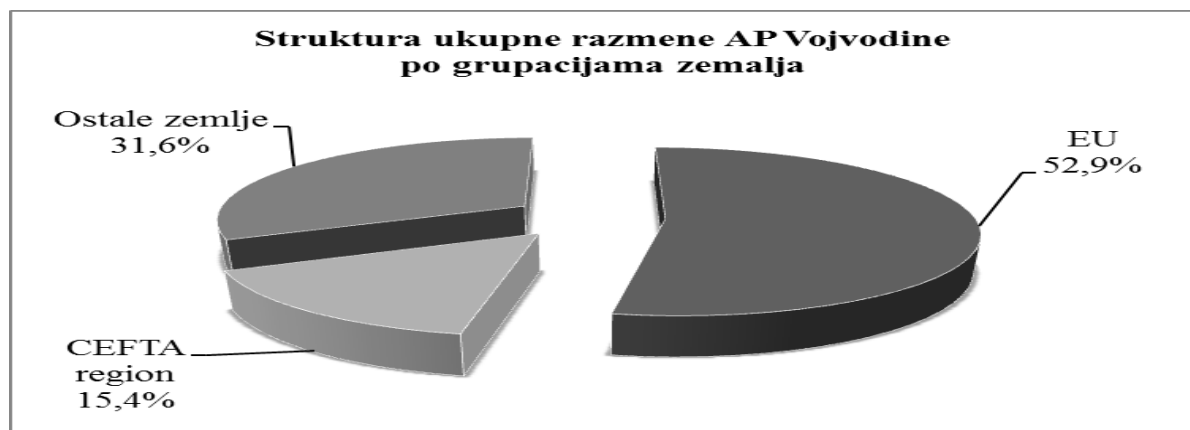
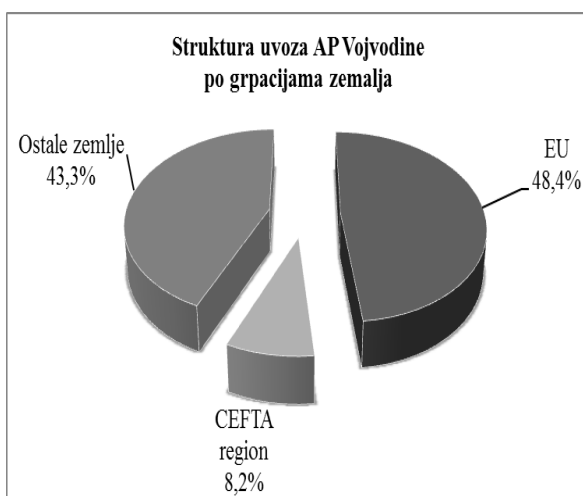
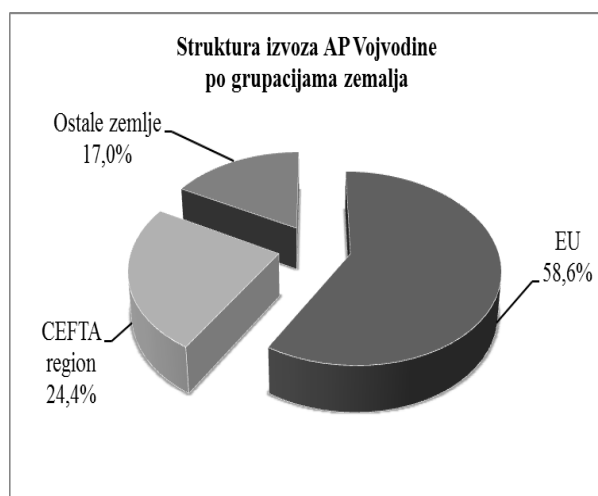
U poređenju sa prethodnom godinom evidentno je povećanje učešća i izvoza i uvoza u razmeni sa zemljama EU uz istovremeno neznatno smanjenje učešća izvoza u zemlje CEFTA regiona kao i u Ostale zemlje. Uvoz iz zemalja CEFTA regiona predstavlja 8,2% ukupnog uvoza a učešće uvoza iz Ostalih zemalja beleži pad i iznosi 43,3%. I dalje vrednost deficita iz razmene sa tzv. Ostalim zemljama premašuje vrednost ukupnog vojvođanskog deficita (zbog uvoza nafte i gasa) a pozitivan saldo iz razmene sa zemljama CEFTA regiona bitno utiče na ukupan spoljnostrovinski saldo AP Vojvodine.

TABELA 5: Kretanje robne razmene sa inostranstvom

AP Vojvodine- po najznačajnijim grupacijama zemalja

u 000 dolara

	EU	% učešće	CEFTA region	% učešća	Ostale zemlje	% učešća
IZVOZ	2.505.360	58,6	1.046.083	24,4	727.307	17,0
UVOZ	2.597.830	48,4	441.420	8,2	2.323.226	43,3
UKUPNO	5.103.190	52,9	1.487.503	15,4	3.050.533	31,6
SALDO	-92.470	8,5	604.663		-1.595.919	147,3
% pokrivenosti uvoza izvozom	96,4		237,0		31,3	

3. Po najznačajnijim zemaljama

U 2012. godini vojvođanski privrednici su ostvarili robnu razmenu sa preko 150 zemalja sveta pri čemu je izvoz realizovan u 126 zemalja dok je uvezeno robe iz 152 zemlje sveta. Obim ukupne robne razmene od preko 100 mil.\$ AP Vojvodina je ostvarila sa dvadesettri zemlje. Najveći obim razmene od preko milijarde dolara ostvaren je jedino u razmeni sa Ruskom Federacijom (1,7 mlrd.\$). Robna razmena od preko 500 miliona dolara ostvarena je sa četiri zemlje i to sa: Rumunijom (992,7 mil.\$), Nemačkom (905,3 mil.\$); Italijom (765,2 mil.\$); i sa BiH (516,8 mil.\$). Preko 200 miliona dolara ostvareno je u razmeni sa: Mađarskom (445,5 mil.\$), Hrvatskom (368,3mil.\$), Austrijom (297,2 mil.\$), Kinom (295,8 mil.\$), Slovenijom (292,9 mil.\$), i Francuskom (210,7 mil.\$) dok je sa: Crnom Gorom, R. Makedonijom, Bugarskom, Češkom Republikom, Turskom, Grčkom, Kazahstanom, SAD, Ukrajinom, Holandijom i Slovačkom ostvarena razmena u vrednosti preko 100 miliona dolara.

Od prvih dvadeset zemalja, po veličini robne razmene, AP Vojvodina je ostvarila spoljnotrgovinski suficit sa Rumunijom, BiH, Slovenijom, Crnom Gorom, R. Makedonijom, Bugarskom, Turskom, Grčkom i Ukrajinom.

TABELA 6: Robna razmena APV sa inostranstvom - po najznačajnijim zemaljama u 000 dolara

	IZVOZ	UVOZ	UKUPNO	% učešća
Ruska federacija	357.982	1.314.299	1.672.281	17,3
Rumunija	651.700	340.999	992.699	10,3
Nemačka	432.843	472.458	905.301	9,4
Italija	363.288	401.944	765.232	7,9
Bosna i Hercegovina	418.455	98.333	516.788	5,4
Mađarska	180.381	265.157	445.538	4,6
Hrvatska	171.095	197.239	368.334	3,8
Austrija	119.215	177.968	297.183	3,1
Kina	1.001	294.780	295.780	3,1
Slovenija	164.800	128.063	292.863	3,0
Francuska	60.831	149.862	210.693	2,2
Crna Gora	170.789	15.895	186.684	1,9
Republika Makedonija	133.459	45.010	178.469	1,9
Bugarska	101.679	63.671	165.350	1,7
Češka Republika	51.152	111.412	162.564	1,7
Turska	87.010	73.539	160.549	1,7
Grčka	87.982	69.796	157.778	1,6
Kazahstan	6.090	143.482	149.572	1,6
SAD	21.132	123.768	144.900	1,5
Ukrajina	110.062	30.775	140.837	1,5

*Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Najznačajniji izvoz je realizovan u: Rumuniju (651,7 mil.\$), Nemačku (432,8 mil.\$), BiH (418,5 mil.\$), Italiju (363,3 mil.\$), Rusku Federaciju (358,0 mil.\$), Mađarsku (180,4 mil.\$), Hrvatsku (171,1 mil.\$), Crnu Goru (170,8 mil.\$), Sloveniju (164,8 mil.\$), R. Makedoniju (133,5 mil. \$), Austriju (119,2 mil.\$), Ukrajinu (110,1 mil.\$) i Bugarsku (101,7 mil.\$) dok je u ostale zemlje izvoz ostvaren u iznosu manjem od 100 mil.\$.

Na uvoznjoj strani Ruska Federacija je na standardnom prvom mestu sa ostvarenim uvozom od preko 1,0 mlrd \$ i čini 24,5% ukupnog uvoza (zbog uvoza nafte i gasa). Iz još dvanaest zemalja vrednost ostvarenog uvoza je preko 100 mil.\$ i to iz: Nemačke (472,5 mil.\$), Italije (401,9 mil.\$), Rumunije (341,0 mil. \$), Kine (294,8 mil.\$), Mađarske (265,2 mil.\$), Hrvatske (197,2 mil.\$), Austrije (178,0 mil.\$), Francuske (149,9 mil.\$), Kazahstan (143,5 mil.\$), Slovenije (128,1 mil.\$), SAD (123,8 mil.\$) i Češke Republike (111,4 mil.\$).

U 2012. godini zabeleženo je neznatno povećanje broja zemalja sa kojima se ostvaruje ukupna robna razmena, kao i uvoz dok je neznatno smanjen broj zemalja u koje se ostvaruje izvoz u iznosu preko 100. mil. \$.

TABELA 6: Izvoz i uvoz AP Vojvodine po najznačajnijim zemljama

u 000 dolara

IZVOZ	Vrednost	% učešća	UVOZ	Vrednost	% učešća
Rumunija	651.700	15,2	Ruska federacija	1.314.299	24,5
Nemačka	432.843	10,1	Nemačka	472.458	8,8
Bosna i Hercegovina	418.455	9,8	Italija	401.944	7,5
Italija	363.288	8,5	Rumunija	340.999	6,4
Ruska federacija	357.982	8,4	Kina	294.780	5,5
Mađarska	180.381	4,2	Mađarska	265.157	4,9
Hrvatska	171.095	4,0	Hrvatska	197.239	3,7
Crna Gora	170.789	4,0	Austrija	177.968	3,3
Slovenija	164.800	3,9	Francuska	149.862	2,8
R. Makedonija	133.459	3,1	Kazahstan	143.482	2,7

*Izvor podataka: Informacioni centar PKV

